

שרה לוי - למקור

הצילום. לרוב משתמשת שרה במנגינות ידועות. כל צליל חייב להיות מושלם.

הלוהטת, התרבות הירודת למקור, החודרת לנשמה, לא רק מבודרת את החישים.

משם התה הדרך ברורה. להקת ענבל הופיעה בכפרים, נתנה הצגות בכורה בערים, משכה הערצה וביקורת. צלילי החובבות התגבשו ליצירות של ממש. ואז בא המיפנה השני הגדול: גירום רובינסן, אחד הכוריאוגרפים המזהירים ביותר באמריקה, ראה את הלהקה. הוא נשלח ארצה על ידי קרן נורמן, שמטרתה לתמוך ולפתח מוסדות תרבותיים בארץ, כדי לסקור את שטח המחול הישראלי, להרכיב — אם אפשר — להקה שתוכל לסייר בארצות הברית. הוא מצא בתיאטרון למחול, נערות שלמדו לרחף על קצות הב"הונות. אולם שום דבר לא משך אותו — חוץ מלהקתה של שרה לוי. ואין פלא. כי רוב האחרים ניסו לחקות את האסכולות של מוסקבה ופאריס, או הרכיבו מחולות סינטיטיים של שני צעדים ימינה והופ, שני צעדים שמאלה והופ והופ וקראו להם ריקודי-עם. ואילו שרה לוי הגיעה למקור האמיתי, חיברה ולימדה מחולות שאף עם אחר לא התמחה בהם יותר ממנה.

אף לא בתימן. כי יצירותיה של שרה שוב אינן התנועות העמו"קות והחינניות — אך המוגבלות — של מחולות הגלות התימנית. היא שמרה על היסוד, על העמקות והחינניות, והוסיפה לו, מן המיוחד לארץ. ביצירותיה מגוה את הסגנון המזרחי עם האופי העברי.

יתכן כי אין זו עדיין דמותה של תרבות עברית על כל צדדיה. אולם אין כל ספק כי זהו צעד גדול לקראתה. והוא נעשה הודות לנערה שחרחרת וחיננית, שנשמתה הסוערת לא השלימה עם פשרות.

גם את הדרך הלאה תעזור היא לפתח — היא והצעירים שעקש"נתה פתחה בפניהם את השער שהיה נעול בפניה היא.

**מאת
אורי סלע**

אולם שרה לוי לא רצתה לדקלם את פושקין ואת שייקספיר. היא רצתה לשחק, ליצור, לבטא את הסערה שהתחוללה בנפשה של צעירה תימנית, לידת ירושלים, חניכת מוסד בצפת וכפר הנוער בשפיה, שסיימה סמינר לגננות ושאהבה מרוח האיתנים שנשפה ב"שבילי-ההרים ולחשה בשדות העמקים של ארץ חלוצים.

שאיפה למקור

היא יצאה ללמד בקיבוצים. היא לקחה ילדים ולימדה אותם שיר ומחול. היא נשמה את חתירת הקיבוץ לדפוסים מקוריים ותרגמה אותה לצלילים ותנועות. היא לקחה נשות"עמל ואכרים כבדיגוף ויצקה לתוכם את חזות היצירה האמנותית וקלילות המחול. עצרות, כינוסים, נשפים וחגיגות — ידה של שרה לוי היתה בכולם. "שרה לוי משוגעת", אמרו עליה אנשי הקיבוץ. "אבל היא עושה חגיגה אחת וסולחים לה את הכל!"

אולם בסופו של דבר לא יכלה הבחורה העדינה והסוערת להס"תפק בזה. לא בשבילה החגיגות ההמוניות, לא בשבילה היצירה בקווים כלליים. היא שאפה לעבודה העדינה, לתנועה הדקיקה, לחוט"השני השזור כריקמת"אלוהים באריגהנשמה. אחרי שש שנים בקי"בוץ חזרה העירה וחטיפשה את הדרך להתבטא.

היא חשבה, חלמה, ניתחה ושינתה ולבסוף החליטה: רק מן המקור תשאב. רק מן המיתרים שנתן לה הטבע תחבר את יצירתה. היא החליטה להקים להקה של תימנים.

קומץ צעירים

באותם הימים, לפני ארבע שנים, עבדה שרה כמורה לשיירים ומישחקי"ילדים במידרשה למתחכים למוסיקה. היא פנתה לעמנואל עמירן, מנהל המידרשה, וביקשה ממנו רשות לכנס שם מדי ערב צעירים וצעירות שיעצבו את לבטי"היצירה.

פורסמה מודעה קטנה בעתון, וכעבור כמה ימים החלו השיעור"רים והחזרות. לפעמים היו מופיעים ששה אנשים, לפעמים הגיע מספרם לעשרים. שרה לא התאשה. היא השקיעה את כל מרצה, היתה מחכה שעבודת"הבוקר תיגמר כדי שתתמסר ללהקה. עתה כבר לא היתה בודדה. אש היצירה התלקחה גם בתלמידים.

כעבור שנה החליטה להופיע בציבור. היא פנתה למרכז לתרבות והסברה של הקטתורות, ביקשה את עזרתו. העזרה ניתנה — בצורת תשלום זעום, אך קבוע — לאנשי הלהקה. כמה מן הצעירים עזבו עבודות קבועות שהשתלמו הרבה יותר וקשרו את עתידם ללהקה. בשביל נוער"פרברים, שכל חייו דר בשכונות עם המצוקה הכספית, היתה זה צעד לא פשוט. איש כמעט לא האמין כי בנוער זה עוד נשמר זיק"ההקרבה ועדינות"הנפש שתדחוף אותו למעשה זה.

היעוד נמצא

ההופעה הראשונה היתה ביפו, בעצרת 1 במאי. הקהל היה מעורב: חותיקים, עולי"מזרח ועולים שלא ידעו מלה עברית. גם התגובה היתה מעורבת. למחרת הופיעו הלהקה בביצרון. במרכז הכפר גיבבו התושבים במת"עפר ועליה התנהלה, "התוכנית האמ"נותית". תחילה הופיעה זמרת ידועה. היא עמדה תחת שמש"צהרים צורבת והשמיעה שירים בקול אופיראי מנופח. הקהל הקשיב. הוא גם ניהל שיחות"ביניים, הלך לשחות מים, התווכח על סיכווי"הע"בדה.

ואז הופיעו הבחורים והבחורות של שרה. מן הצליל הראשון היה ברור כי על במת"העפר שרו וקיפצו דמויות שידעו לנגוע במעמקי נשמת הצופים. איש לא זז ממקומו, איש לא דיבר. איש אפילו לא שם לב לשמש הלוהטת. כולם עקבו בנשימה עצורה אחרי מחזות"הרוצים וריקודי"המזרח שהוצגו לפנייהם. כשנסתיימה ההצגה, פרצה סערת"מחיאות. שרה לוי נשמה לרווחה: היא מצאה את יעודה. היא הביאה לארץ השמש הלוהטת את תרבות השמש

התנועה. קטע אופייני למחול מזרחי, נתון הדגש על תנועות ידים עדינות ומסולסלות.

הבחורים. בלהקת ענבל נוטלים הבחורים חלק פעיל יותר מזה של הבחורות.

החזרה. באולם תת"קרקעי בתל"אצבי מכינה שרה לוי את הלהקה לקראת ההופעה.

הרקע והעיבוד. מחול זה מבוסס על חיי העדה היהודית בתימן. הט בוד של שרה, שפיתח את התנועות המקוריות, הפכו למחול ממ